

บันทึก

เรื่อง การตีความเกี่ยวกับข้อ ๖๓ และข้อ ๖๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๕๕ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ (กฎหมายว่าด้วยทางหลวง)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยหนังสือด่วนมาก ที่ สร.๐๒๐๓/๖๕๙๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับข้อ ๖๓ และข้อ ๖๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๕ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ดังนี้

๑. การดำเนินการให้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวงตามข้อ ๖๓ จะต้องดำเนินการโดยออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เสมอไปหรือไม่

๒. การชำระค่าทดแทนตามข้อ ๖๗ ในกรณีที่มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน และรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดทางหลวงที่มีความจำเป็นต้องสร้างโดยเร่งด่วนนั้น หมายถึงการได้กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ใช่หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง) แล้ว มีความเห็นดังนี้

(๑) ในปัญหาข้อแรกที่ว่า การดำเนินการให้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวงจะต้องดำเนินการโดยออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เสมอไปหรือไม่ นั้น ตามข้อ ๖๓ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๕ บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวงนั้น ในกรณีที่มีความจำเป็นเท่านั้นจึงให้ดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ส่วนในกรณีอื่นซึ่งไม่มีความจำเป็น กฎหมายได้มีความประสงค์ที่จะให้ดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ไม่ แต่อาจให้ทำได้ด้วยการซื้อขาย แลกเปลี่ยนหรือให้ เจตนารมณ์ของการบัญญัติข้อ ๖๓ ดังกล่าวก็เพื่อที่จะให้มีการดำเนินการโดยวิธีอื่นเสียก่อน ต่อเมื่อไม่สามารถดำเนินการเช่นนั้นได้จึงให้ดำเนินการโดยวิธีออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ฉะนั้น การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวง จึงไม่จำเป็นจะต้องออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เสมอไป เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นจึงจะต้องออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

^๑ ข้อ ๖๓ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวงให้ดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ โดยให้นากฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

(๒) ในปัญหาข้อที่สองที่ว่า การชำระค่าทดแทนในกรณีที่มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนและรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดทางหลวงที่มีความจำเป็นต้องสร้างโดยเร่งด่วนแล้วจะเป็นผลทำให้ได้กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือไม่ นั้น เมื่อพิจารณาความในข้อ ๖๖ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ซึ่งบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เข้าไปใช้สิทธิครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการกิจต่าง ๆ เกี่ยวกับการสร้างทางหลวงได้โดยหาได้บัญญัติให้ได้กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ไม่ คงให้แต่เพียงสิทธิครอบครองเท่านั้น ประกอบกับข้อ ๖๗ วรรคหนึ่ง^๓ ซึ่งบัญญัติให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ดังกล่าวชำระค่าทดแทนตามความเป็นธรรมในส่วนที่ได้เข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายประสงค์จะให้มีการชำระค่าทดแทนในการที่เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเข้าไปใช้สิทธิครอบครองอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์เท่านั้นเอง หาได้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ได้กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์นั้นไม่ ฉะนั้น กรณีการชำระค่าทดแทนตามข้อ ๖๗ จึงเป็นการชำระค่าทดแทนในการที่เจ้าหน้าที่เข้าไปใช้สิทธิครอบครองและดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างทางหลวงในอสังหาริมทรัพย์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หาใช่เป็นการที่ทำให้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์แต่อย่างใดไม่การจะได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์หรือไม่นั้นจะต้องเป็นไปตามที่ได้กล่าวมาแล้วใน (๑) คือ ในกรณีที่มีความจำเป็นให้ออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือในกรณีอื่นที่ไม่มีความจำเป็นให้กระทำการด้วยการซื้อขาย แลกเปลี่ยนหรือให้

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์
(นายสมภพ โหตระกิตย์)

^๒ ข้อ ๖๖ ในกรณีที่ให้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนใช้บังคับและรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดทางหลวงที่มีความจำเป็นต้องสร้างโดยเร่งด่วนแล้วให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์มีอำนาจเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ขนย้ายทรัพย์สินและดำเนินการสร้างทางหลวงหรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการสร้างทางหลวงในอสังหาริมทรัพย์นั้น ๆ ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ ข้อ ๖๗ ในการเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือขนย้ายทรัพย์สินตามข้อ ๖๖ ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ชำระค่าทดแทนตามความเป็นธรรมในส่วนที่ได้เข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือขนย้ายทรัพย์สิน ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น ถ้าไม่เป็นที่ตกลงกันได้ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์กำหนดค่าทดแทน เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์จะรับชำระหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ไม่ยอมรับ ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์นำเงินไปวางต่อศาล เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์จะขอรับเงินนั้นจากศาลเมื่อใดหรือไม่ก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

เลขที่การคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๑๖